

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIFT IN

te Tongeren bij M. COLLIER, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 31.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

TONGEREN, DEN 26 AUGUSTUS.

Een model-Burgemeester.

M. Ortmans-Hauzeur is een wezenlijk model van een burgervader, welke heer en meester speelt in zijnen gemeenteraad en er alles voor zijnen wil doet buigen. Wanneer zijne woorden daartoe niet voldoende zijn, gebruikt hij, als het krachtigste overtuigingsmiddel, de vuist, zoals dit in de laatste zitting het geval is geweest.

Tot meerdere kennis van zaken nemen wij den volgende brief op, door M. Loslever aan den *Etoile Belge* gezonden.

Verviers, 20 augustus 1873.

Mijnheer de bestuurder,

Ter gelegenheid van den vuistslag, welke ik van M. Ortmans-Hauzeur, verwer en burgemeester van Verviers, in volle zitting van den gemeenteraad, waarvan ik deel maak, heb ontvangen kondigt hij eene briefwisseling van Verviers af, — in overhaasting, maar voor zekere reden, naar uw achtbaar blad gezonden, waarschijnlijk met het doel om het echte verslag der feiten vooruit te loopen.

Gij zegt, mijnheer, » dat een lid der minderheid — dit ben ik — M. Ortmans aanvallende, hem verweet van in de beraadslaging tusschen te komen, zich jegens hem zeer onbeschoft gedroeg en hem zelfs eene stelling logenstraffing gegeven heeft. »

Het tooneel dat in de zitting van 18de der loopende maand heeft plaats gehad, is te belangrijk, dan dat ik de volledige onjuistheid dezer bewering niet zou weêrleggen, zoals mijne eer en de waarheid het tevens vereischen.

Van op zijnen voorzitterzetel heeft M. Ortmans zich veroorloofd, mijne goede trouw en oprechtheid in openbare verdenking te stellen, en te zinspelen dat ik tegen mijn geweten sprak terwijl hij verzekerde » dat ik dit alles zegde om de katholieke dagbladen te vullen. » (Zie de verslagen van den *Progress*, liberaal dagblad, en van den *Nouveliste*, het eenige dagblad dat een snelschrijver naar den raad zondt.)

Daar ik mij juist tegen deze beleedigende zinspeling verzette, omdat ze uitging van den voorzitter zelf, wiens plicht het is de leden tot orde te roepen welke zich aan zulke feiten plichtig maken, heb ik gezegd dat M. de voorzitter van zijn ambt misbruik maakte, door een raadslid te beleedigen, en dat hij zelfs geen deel aan de beraadslaging mocht nemen, zonder het voorzitterschap aan eenen schepene af te staan. Ondanks mijne protestatiën, hield M. de burgemeester, in zijne onstuimige onderbrekingen, zijne woorden staande en ik heb geantwoord: Ik geef aan uwe beweringen eene stellige logenstraffing.

M. de voorzitter heeft mij op nieuw geantwoord: » Dat hij mij de zaak zou bewijzen, en wat uwe logenstraffing betreft, voegde hij er op bedreigenden toon bij, dat is een andere zaak die wij na de zitting onder ons twee zullen regelen. »

Stel u voor het overige gerust, heer uitgever het is nooit gevaarlijk een katholiek tot een tweegevecht uit te dagen.

De anders zeer kalme beraadslaging over de overige artikelen van het dagorde, duurde nog ongeveer eene halve uur voort. Gedurende dien tijd had M. de voorzitter zijne koelbloedigheid terug bekomen.

Nauwelijks had hij nogtans de zitting met gesloten deuren geopend verklaard, of hij komt op mij af, en zonder mij te vragen om mijne logenstraffing in te trekken, zoals uw correspondent verkeerdelijk zegt, interpeleerde hij mij met gramschap. Te vergeefs trachtte ik hem tot bedaren te brengen, ik ging altijd achteruit en poogde zijne vuist nederwaarts te halen, welke hij steeds dreigender onder mijn aangezicht bewoog; in den beginne wel met eene ingetoomde woede, doch die weldra in eene echte razernij veranderde; hij beriep mij in tweegevecht en hitste zich langzaam meer op, omdat ik zoo kalm bleef. Zonder mij den tijd te geven om een woord te spreken, schold M. de burgemeester mij voor lafaard en gaf mij een geweldigen vuistslag op den mond.

Toen mijnheer en zoals uw blad zeer wel zegt, *zonder een ander antwoord* aan een ouder man te geven die ik nooit had opgehouden te eerbiedigen, nam ik mijne kollega's tot getuigen. Een hunner stelde voor van de zitting voort te zetten. M. de voorzitter is op hem toegesprongen en ieder is recht gestaan en een schepene-progressist heeft slechts met groote moeite vaders geweldigheden kunnen voorkomen.

Dit is, heer bestuurder, het nauwkeurige verhaal der feiten die voor de korrekcionneel rechtbank zullen opgeroepen worden.

Ik verzook u dezen brief in al de uitgaven van

uw blad op te nemen, die de korrespondencie waarop ik antwoord, hebben afgekondigd, en van, M. de bestuurder, de uitdrukking mijner hoogachting te aanveerden.

AUG. LOSLEVER,

advokaat en gemeente raadslid.

Men zal ze met honderden gaan tellen!

De uitgever der « liberale » *Revue de Mons* is veroordeeld geworden tot 5,000 francs schadevergoeding tegen Broeder Levallée, voor *laster*.

Hij werd verleden maandag, ter uitvoering van het vonnis, achter slot en grendel gedraaid.

Wel beste! en mochten al de penne-schurken, die er een beroep van maken eerlijke lieden te belasteren, hetzelfde lot ondergaan.

Eene spoorwegramp.

Ziehier eenige bijzonderheden over de spoorweg ramp, die op 20 augustus te Habay bij Arlon heeft plaats gehad:

Een trein, met erts geladen, die uit zeventien waggons en 2 lokomotieven bestond en welke met eene snelheid van 40 kilometers per uur reed, heeft rond 3 ure 's morgens, tusschen de statie van Habay en de tusschenstatie van Fourches op eenen trein gestooten, welke met coke was geladen en insgelijks door tweestoomtuigen werd gesleept.

De botsing had plaats aan 't einde eener kromming, waardoor het voor de machinisten onmogelijk was het gevaar te bespeuren, dan toen de beide treinen slechts op een dertigtal meters afstand van elkander waren. De vier machinisten en de vier stokers hadden nog den tijd om op den weg te springen. De kneuzingen die zij hierdoor hebben bekomen, zijn weinig ernstig, en de waggonwachters zijn insgelijks slechts lichtelijk gekwetst.

Ongeklakkig bevond zich op den trein die naar Arlon reed een jonge freinwacht, welke slechts even in dienst was getreden; deze had zijnen post verlaten om zich te komen warmen. Men weet niet of hij den tijd niet had om van den trein te springen of wel aarzelde dit te doen; bleef op den tender en zijne beenen werden als tusschen eenen schroef geklemd.

Toen begon voor dezen een afgrijselijk lijden: zijne beenen verbrandden door het vuur van den treinsleper, terwijl het bovenlijf door den ontsnappenden stoom werd omringd, welke als het ware 't vleesch van de beenderen kookte.

Zijne kameraden zagen die ijselijke marteling en konden hem niet ter hulp komen; hij sprak met hen, drukte hen de handen, en smeekte om hulp! Dit duurde alzo meer dan twee uren eer de arme jongen stierf, en het was wel 5 ure 's avonds, eer men de lompen van zijn lijk uit deze ijzeren krom kon losmaken. Hij behield zijne verstandvermogens tot op het laatste oogenblik en heeft delaatste bediening der kerk kunnen ontvangen van de priesters der omstreken, welke op de plaats der ramp waren toegesnel. De wegruimingswerken zijn met groote werkzaamheid voortgezet door de werklieden die aan den dubbelen weg arbeiden.

De stoffelijke verliezen zijn tamelijk aanzienlijk, doch beneden 't cijfer dat door verscheidene personen was opgegeven. Drie lokomotieven zijn beschadigd; de vierde heeft zeer weinig geleden. Een twaalfstal waggons zijn vernield, zonder de wielen welke grootendeels aan 't schok hebben weerstaan.

Het onderzoek over de oorzaak dezer ramp gebeurt te gelijker tijd door het parket der rechtbank van Arlon en door de agenten van den Staat, onder het bestuur van den algemeenen inspekteur Mougénart. Uit dit onderzoek zal blijken of er nalatigheid bestaat, ofwel dat de telegram die de verandering in de wisseling aankondigde, slecht is verstaan geweest.

Al wat men er over kan zeggen is, dat de Staat het Luxemburgsch spoorwegnet heeft overgenomen, het personeel aanzienlijk is vermeerderd en dat er talrijke verbeteringen aan het materieel zijn toegebracht.

Onder dit opzicht kan men slechts eene onbetwistbare hulde bewijzen aan 't bestuur waaraan die belangrijke spoorwegen zijn toevertrouwd; doch zoolang de dubbele lijn niet zal voltooid zijn, zal de terugkeer van soortgelijke rampen, altijd te vreezen wezen.

Binnenland.

Men schrijft uit Luik, 22 augustus:

Verleden zaterdag is, in het gehucht Borre, onder Argenteau, een vreeslijk ongeluk gebeurd. De genaamde Maria Collard, 18 jaren oud, goot petrol in den haard, ten einde het hout beter te

doen branden. De petrol sloeg op eens in brand, en de vlam bereikte hare kleeders. In een oogwerk was de ongelukkige door de vlammen omringd, zij liep op straat en rolde zich in het zand, terwijl zij erbarmelijk om hulp riep. De geburen gaten haar water op het lijf om het vuur uit te dooven, doch ondanks alle zorgen is de ongelukkige van het hoofd tot de voeten verbrand en reeds des anderendaags in de ijselijkste pijnen overleden.

— Men schrijft uit Luik, 24 augustus:

De oude gewoonten blijven in onze koolmijnen voortleven. Den eersten maandag dezer maand hebben al de arbeiders der mijnen van *Marihaye, Espérance, Many*, enz., niet gewerkt. Dit gebeurt elk jaar, ter nagedachtenis van een schrikwekkend ongeluk, meer dan 60 jaar geleden in de koolmijn *l'Espérance*, voorgevallen, en waarbij 80 werklieden het leven verloren. De oude arbeiders beweren dat er in eene mijn, waar men op dien dag had gewerkt, er gedurende zeven achtereenvolgende jaren, ongelukken waren voorgevallen.

— De dorpen in den omtrek van Luik, welke door het vertrek der steenbakkers bijna onbewoond waren, beginnen weêr bevolkt te worden. In de statie van Luik ziet men dagelijks mannen, vrouwen en kinderen, die met pak en zak terugkeeren naar hunne haardsteden, met eene wel voorziene beurs. Gisteren kwamen nog 40 steenbakkers aan, van Bockom en Dortmund, om zich naar Courcelles, Charleroi, Gosselies en Amay te begeven. Te Dortmund had men het werk moeten staken, ten gevolge van een ongeval aan de machien, welke de stad en de steenbakkerijen van water voorziet. Sedert april heeft elke ploeg van 8 personen gemiddeld 800,000 steenen gemaakt, welke hen tegen 8 thalers per duizend betaald werden. Hieruit kan men gemakkelijk raden of die werklieden reden hebben om voldaan te zijn; doch men moet in aandacht nemen, dat men, bij gunstig weêr, werkt van 's morgens vroeg tot middernacht.

— Men schrijft uit Brussel, 22 augustus:

Donderdag morgen is er in de statie van Schaarbeek een droevig ongeluk voorgevallen. De onderstatie-overste ging dwars over de rails, ten einde zijne bevelen aan eenen treinoverste te geven, maar hij werd door eene lokomotief die van Mechelen kwam, verrast en overreden. Toen men hem opnam, bemerkte men dat de vingers der linkerhand verpletterd en de teenen en den hiel van zijn linker voet letterlijk afgedreven waren. Men vervoerde hem naar het St-Jansgasthuis, waar hera de vingers der linkerhand werden afgezet.

— Men schrijft uit Antwerpen 22 augustus:

ONGELUK OP DE VRIJDAGSMARKT. — Rond half twaalf ure, gisteren voormiddag, greep er een jammerlijk ongeluk in onze stad plaats. Sedert eenigen tijd is het water der openbare pomp op de Vrijdagmarkt onbruikbaar. Om de oorzaak hiervan te kennen, kregen eenige werklieden last den waterput open te leggen en desnoods te kuischen.

De put werd opengelegd op ongeveer gelijken afstand van de pomp en het huis van den heer Moretus. Ten half twaalf ure daalde de genaamde Jan Bollens, werkmán, in den put neder, maar nauwelijks was hij er tot op eenen meter diepte in afgedaald of de verpestende uitwasemingen sneden hem den adem af, en de ongelukkige viel in het water.

Een tweede werkmán, Karel Vellemans genaamd, daalde onmiddellijk neder om Bollens ter hulp te snellen, en was er reeds zoo diep ingedaald, dat hij den drenkeling bij het haar kon grijpen, toen ook de stiknecht hem den adem afsneed, en hij bewusteloos tegen den muur neerviel.

De schrik en de angst der getuigen van dit smartelijk tooneel waren groot; allen liepen als zinneloozen rond, en schreeuwden om hulp. Een genaamde Breugelmans, die reeds gedeceerd is voor betoonden moed en zelfopoffering trad vooruit om in den put te dalen, maar deed zich eerst eene koord rond het lijf binden, die door de toeschouwers moest vastgehouden worden. Nauwelijks was Breugelmans eenige sporten der ladder afgedaald, of men was verplicht hem terug boven te halen: Hij had reeds alle zelfbewustzijn verloren.

De vader van den ongelukkigen Jan Bollens woonde dit verschrikkelijk tooneel bij. Men gelukte niet, dan met groote moeite, om den ouderling tot bedaren te brengen; hij wilde met geweld in den put dalen om zijn kind te redden. Reeds meer dan 10 minuten waren er verlopen; de schrik der omstanders werd elk oogenblik grooter, en de vrouwen, welke het tooneel aanschouwden, wendden van aandoening. Eindelijk kwam men van de Werf terug met lange stokken, voorzien van ijzeren haken en eenige oogenblikken later waren de twee

slachtoffers boven gehaald.

De geneesheer Mayor, welke zich ter plaats bevond, moest, na lange pogingen om Jan Bollens tot het leven terug te roepen, alle hoop opgeven; de arme man was een lijk.

Vader Bollens weende als een kind, over het verlies van zijnen zoon, welke nauwelijks 33 jaar oud was. Hij werd geboren te Beveren en woonde te Zandvliet, waar hij eene weduwe met een kind achterlaat, terwijl een tweede kindje er alle dagen verwacht wordt.

Wat Karel Vellemans betreft, deze gaf nog eenige tekenen van leven op het oogenblik, dat men hem met het lijk van Jan Bollens insgelijks naar het gasthuis overbracht. Alle hoop op redding was voor dezen nog niet verloren.

Vellemans woont ook te Zandvliet, en is vader van 6 kinderen.

Volgens men zegt, zou er eene ontsnapping der gaz door den waterput uitgang gevonden hebben, en deze moet de ademhaling aan de slachtoffers afgesneden hebben.

Naar er verzekerd wordt, lag de put reeds van 7 ure open.

De geneesheer Van Biervliet is insgelijks ter plaats geweest.

Nadere inlichtingen. — Karel Vellemans, het tweede slachtoffer van het ongeluk voorgevallen op de Vrijdagmarkt, is ten 5 ure 's namiddags in het gasthuis overleden.

De geneesheeren hebben al het mogelijke aangewend, om den ongelukkigen werkmán tot het leven terug te roepen, hunne pogingen hebben meer dan vier uren geduurd, doch alles was vruchteloos: de arme man is niet meer tot het bewustzijn gekomen. Karel Vellemans is gestorven als het slachtoffer van zijnen moed en zelfopoffering. Om te beletten dat vader Bollens in den put daalde, ten einde zijnen zoon te redden, sprong Vellemans vooruit, daalde zonder aarzelen naar beneden, en in een oogenblik had hij Jan Bollens bij het haar vast, maar zoals men weet, werd hem ook den adem afgesneden door de slechte uitwaseming van den put, welke in geene vijftig jaren was geopend geweest.

Dit verschrikkelijk ongeluk heeft een diepen indruk in onze stad veroorzaakt. Jan Bollens, en Karel Vellemans waren op den Dam gelogeerd; bij de vrouw van den eerste, wordt er eerstdaags een kindje verwacht, en toen Bollens gisteren morgen zijn logement verliet, om naar zijn werk te gaan, zegde hij niet gerust te zijn. « Ik geloof, ging hij voort, dat ze mij vandaag nieuws van mijne vrouw zullen brengen, wees zoo goed, mij dan oogenblikkelijk op mijn werk te komen verwittigen. » Des middags was de arme man reeds een lijk.

Het ware hoogs noodig dat in het vervolg, wanneer er dergelijke gevaarlijke werken als dit van gisteren moeien uitgevoerd worden, er een politie-agent tegenwoordig was, om te beletten dat de werklieden, zonder koord aan de lenden, naar beneden zouden dalen; alsdan ten minste zou men zulke droevige ongelukken niet meer te betreuen hebben.

Wij vernemen later, dat de echte naam van het tweede slachtoffer Karel Nolleman is; de werklieden noemden hem evenwel Vellemans.

— Met genoegen vernemen wij, dat er in onze stad eene inschrijvinglijst geopend is, ten voordeele der nagelaten betrekkingen der twee slachtoffers, welke in den put der Vrijdagmarkt zoo ongelukkig de dood hebben gevonden.

Buitenlandsch nieuws.

Frankrijk.

Dezer dagen, zegt het *Journal du Loiret*, kwam vrouw Alexandrina Picard, landbouwster in het gehucht Gogean, in de kazerne der gendarmerie van Vitry-aux-Loges, kanton Châteauneuf, en verklaarde dat haar nichtje, Virginie Desbois, een kind van 12 jaar en half, spoorloos verdwenen was. Des morgens was het meisje, als naar gewoonte, met de koeien naar het bosch vertrokken, om hen te weiden. Rond den middag was er eene koe alleen te huis gekomen. Vrouw Picard die hierover zeer verwonderd was, liep haastig naar dat deel van het bosch waar de dieren gewoonlijk graasden. De koeien liepen er onbewaakt rond; maar het kind en de hond waren niet te vinden.

Vrouw Picard riep haar nichtje luidkeels en zocht langs alle kanten rond. Vergeefs, nergens kon zij een spoor van het verdwenen meisje ontdekken. Dood moede en in afwezigheid van haren man, welke te Beauce aan den oogst werkte, besloot zij de koeien naar den stal te brengen en de gendarmerie te verwittigen. Des avonds kwam de hond alleen op de hoeve terug. De gendarmen waren genoodzaakt het onderzoek tot des anderendaags 's morgens uit te stellen, daar het niet alleen pikdonker was, want de kerkklok had reeds 10 uur geslagen, maar vooral